

“XX əsr bu baxımdan xalqımız üçün çox böyük faciələr gətirmişdir. 1918-ci ildə təzə yaradılmış Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti özünün ilk qərarlarından birində bizim tarixi şəhərimizi – Yerevanı Ermənistanə faktiki olaraq bağışlamışdır. Bu, bağışlanmaz bir addım idi, bu, xəyanət idi və cinayət idi. Bunu biz hamımız yaxşı bilirik, xalqımız da bunu bilməlidir. Biz heç vaxt tariximizi təhrif etməməliyik”. Prezident İlham Əliyev bu fikri 2022-ci il dekabrın 24-də Qərbi Azərbaycan İcmasının inzibati binasında yaradılan şəraitlə tanış olarkən, həmin bölgənin bir qrup ziyalı ilə görüşündə dilə gətirmişdi. Dövlətimizin başçısının dedikləri tariximizin acı reallığıdır. Elə bir reallıqdır ki, onun səsənməsində dərin ibrət yükü var.

Müasir Azərbaycan hazırda öz tarixinin ən şanlı və əzəmətli dövrünü yaşayır. Bəzən bu əzəmət səhnələri fonunda baş verənlər insana yuxu kimi gəlir. Keçmiş barədə düşüncələrə dalır, gözümüzün önündə gəldiyimiz yolumu ayrı-ayrı mərhələləri canlanırlar. O zaman necə idik, indi necəyik? Azərbaycan hara, dünyanın siyasət nəhəngləri ilə bir sırada dayanmaq hara? Ancaq düşüncə və sualların ortaq nöqtəsi var – Azərbaycan haqqı çatana sahiblənilib və sahiblənməkdədir.

Özünün çoxəsrlik dövlətçilik ənənələrini bərpa edən Azərbaycan bu ənənələri dövrün, zamanın tələblərinə uyğun zənginləşdirməyi bacarıb. Artıq onlar dövlətçilik ruhumuzun qidasıdır. O ruhu ki, onun sarsılmazlıq xüsusiyyətlərinin tarənnümü və təcəssümü baxımından iki böyük şəxsiyyətin obrazını canlandırmaq mümkündür – ulu öndər Heydər Əliyevin və onun siyasət kursunun layiqli davamçısı, Prezident, müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin.

Güc amili həmişə öz sözünü deyib. Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin təhlili göstərir ki, xalqımız güclü siyasət liderlərin mövcud olmadığı dövrlərdə məhürmiyyətlər yaşayıb, məşəqqətlərlə üzləşib. Nəticə etibarilə dövlətçilik ruhumuz da sındırılıb. Milli məniyyət hissəyimiz çeynəyən bizi tarixən mövcud olmuş dövlətlərimizi unudurmağa çalışıblar. Hələdici analarda dövlət sükənini idarə etməyə, yaranmış vəziyyətdən optimal çıxış yolu tapmağa qadir güclü siyasət liderlərimizin olmaması öz sözünü deyib. Xalqımız ayrı-ayrı şəxslərin yol verdikləri tarixi səhvlərin əziyyətinə çəkmək, həmin səhvlərin gətirdiyi məhürmiyyətlərə qatlaşmaq, acı səhnələrinin ağır yükünü çiyinlərində daşımaq məcburiyyətində qalıb.

Tarix ona sif mühakimə nöqtəy-nəzərindən yanaşılmasını sevmir. Fəqət, baş verənlərdən nəticə çıxarılması şərtidir. Buna görə isə həqiqət öz adı ilə çağırılmadı. Yəni, xalq özünə faydalı olanı görmək üçün səhvləri mütləq şəkildə nəzərdən keçirməlidir. Güclü liderlər isə səhvə yol vermirlər. Çünki həmin səhvdən xalqın taleyinin asılı olduğunu bütün varlıqları ilə dərk edirlər. Onlar obyektiv amillərin yaratdığı durumları düzgün dəyərləndirib itkiləri minimallaşdırmağa çalışırlar.

Bəli, qətiyyətlə deyə bilərik ki, ulu öndər Heydər Əliyevin istər respublikamıza sabiq SSRİ zamanı, istərsə də müstəqil Azərbaycana rəhbərliyi dönməmi həm də tarixi səhvlərdən siğortalama dövrüdür. Heydər Əliyev Vətənimizi yalnız səhvlərdən qorunmadı, eyni

zamanda, usta gedşləri ilə onların yaşanmaması üçün baza formalaşdırdı. Elə bir baza ki, həm də Azərbaycanın gələcək müstəqilliyi üçün mükəmməl idarəçilik formuluna çevrildi. Dövlətçilik təfəkkürünün əsas tutan formula. Şanlı ənənələrinə baxmayaraq, AXC dövrünün təhlili isə göstərir ki, həmin vaxt məhz dövlətçilik təfəkkürü son dərəcədə zəif olub. Nəticədə daxili çəkişmələr pik həddə çatıb, xəyanətkarlara qarşı lazımi tədbirlər görülməyib ki, bundan Azərbaycan xalqı zülm və zillət çəkib. Son nəticədə xalqın qanı –canı bəhəsinə əldə edilmiş böyük uğur – uzun fasilədən sonra dövlətçiliyini bərpası öz məntiqi davamını tapmayıb, müstəqillik yollarında təlatümlər yaşanıb. Bütün bunlar iflas durumunu şərtləndirib. İndi XX yüzilliyin ikinci onilliyində yaşananlara nəzər salarkən, bu nəticəyə gəlmək mümkündür ki, torpaq güzəştə ritorikası – İrəvanın paytaxt kimi Ermənistanə verilməsi ilə fəaliyyətə başlamış AXC-ni iflas perspektivinin yaxələmasında acı qanunauyğunluq var. Çünki bu güzəşt dövlətçilik ruhunun təsliyyətidir. Prezident İlham Əliyevin əvvəldə diqqətə çatdırdığımız tarixi təhrifinin yolverilməzliyi məntiqindəki başlıca qayə budur.

Ancaq dövlətimizin başçısı mövzuya bir qədər əhatəli toxunması ilə də diqqət çəkib. Prezident bu il yanvarın 10-da yerli televiziya kanallarına müsahibəsində haqqında söz açdığımız torpaq güzəştinin həm tarixi cinayət motivləri üzərində dayanıb, həm həmin

Güclü lider və dövlətçilik amalı – Azərbaycanın uğur təminatı

Tarixi paralellər

güzəştin digər bələrlərin start nöqtəsi olduğunu vurğulayıb, həm də dolayısı ilə o zaman dövlət millətə çevrilə bilməmənin, dövlətçilik təfəkkürünün mövcud olmamasının labüd trayektoriyasını cızıb: “1918-ci ildə Azərbaycan Demokratik Respublikası yaranandan bir gün sonra, əfsuslar olsun ki, İrəvan şəhəri Ermənistanə verildi. Halbuki bunun heç bir əsası yox idi. Bu, qədim Azərbaycan şəhəridir. Azərbaycan xalqı əsrlər boyu orada yaşayıb və İrəvanın tarixi, yəni, bu gün silinməkdə olan tarixi görkəmi Azərbaycan memarlıq abidəsinin mövcudluğunu, çoxəsrlik mövcudluğunu təsdiqləyir. İrəvan o şəhərlərdəndir ki, sanki orada köhnə şəhər yoxdur, sadəcə olaraq, Azərbaycan şəhəri olub, o da sökülüb, dağılıb. O qərara gəldikdə isə mən hesab edirəm və yəqin ki, hamı mənimlə razılaşar, o böyük bir tarixi cinayət idi, səhv yox, cinayət. Birincisi, İrəvanda o vaxt yaşayan azərbaycanlılardan soruşmadı. İkincisi, nə qaçaq idi? Hara tələsirdilər? Yəni, 28 Mayda respublika elan olunur, 29 mayda İrəvan Ermənistanə verilir. Onun da izahatı heç bir məntiqə sığmır ki, bunu verməklə Ermənistan Azərbaycana qarşı ərazi iddialarından əl çəkər. Əl çəkdimi? Yox, daha da azğınlaşdı. İrəvandan olan nümayəndələrin – o vaxt Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətində təmsil olunmuş nümayəndələrin etirazı nəzərə alınmadı. Yəni, o, böyük tarixi cinayət idi və o, bir başlanğıc idi”.

Heydər Əliyevin AXC dövrü dövlət xadimlərinin səhvləri, sovet hakimiyyəti illərində Azərbaycana rəhbərliyi həyata keçirmiş şəxslərin sərişəsizliyi və laqeydlikləri səbəbindən ağır məhürmiyyətlər yaşamış – taleyinə acı səhifələr yazılmış, Zəngəzurun, Dərələyəzin itirilməsini, sürgünləri görmüş və daha neçə-neçə ərazi itkisi ilə üzlaşmaya məcbur olan xalqa rəhbərli-

verildi”.

Bəli, ulu öndər Heydər Əliyevin SSRİ-dəki hakimiyyət olmpindən uzaqlaşdırılması Azərbaycanın faciələrinə yol açdı, erməni avontürizmi yeni və daha azğın mərhələsinə qədəm qoydu, Qarabağ problemi baş qaldırdı, o zamankı Bağirov, Vəzirov, Mütəllibov kimi “oyuncaq liderlər” isə mövcud duruma təsir göstərmək gücünə malik olmadılar, onların fəaliyyətsizliyi xalqı fəlakətə sürüklədi. Fəlakət sənariisi XX əsrdə ikinci dəfə qazandığımız müstəqilliyin dadını damağımızda qoydu. Belə bir məqamda xalqın təkidilə Heydər Əliyevin hakimiyyətə dönüşü siyasət liderlik örnəyinə çevrilməklə yanaşı, xəyanətlərin qarşısını aldı, Azərbaycanı məhvədən xilas etdi.

Böyük düha sahibi, ümumi şəkildə ifadə etsək, beş mühüm vəzifənin reallaşdırılmasına başladı. Birincisi, millətə dövlət təfəkkürünü aşıladı, insanlarımız dövlət millətə sahiblik ruhuna kökləndilər. İkincisi, növbəti itkilərin qarşısını xətt çəkdi, Birinci Qarabağ müharibəsindəki uğursuzluq dayanandırıldı. Üçüncüsü, dahi lider xəyanət sindromunu aradan qaldırdı, dövlətə qarşı baş qaldıran elementləri sıradan çıxardı. Dördüncüsü, Azərbaycanı sabit inkişaf yoluna çıxardı. Beşincisi və ən başlıcası Qarabağ məsələsinə xalq davası şəklinə gətirdi. O, nəinki yerli əhalini, eyni zamanda, xarici ələmi də davanın müqəddəsiyyətinə, haqqə söykəndiyinə, ədalətə tapındığına inandırdı. Bu dahi şəxsiyyət elə bir beynəlxalq platforma və tribuna olmadı ki, orada Qarabağ həqiqətlərindən bəhs etməsin, respublikamıza münasibətdəki destruktiv yanaşmaları puça çıxarsın. Dünya Heydər Əliyevin şəxsinə güclü və qətiyyətlə Azərbaycan liderini gördü. Onun rəhbərliyi Azərbaycan üzərindəki qoruyucu çətir oldu. Lakin müdafiədən hücumla keçməyin də vax-

şafı və xalqımızın firavanlığı yolunda çox işlər görəcəklər. İnanıram ki, mənim axıra çatdırı bilmədiyim taleyüklü məsələləri, planları, işləri sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdırıla bilər. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidlərlə bəsləyirəm”.

Ümummilli liderin bütün hesablamaları düz çıxdı. Siyasət meydanındakı məğlubedilməzlik də məhz budur. Prezident İlham Əliyev həyata keçirdiyi daxili və xarici siyasət kursu ilə müdafiədən hücumla keçmək üçün möhkəm zəmin formalaşdırdı. Azərbaycanca qarşı beynəlxalq miqyasda ikili standartların mövcudluğu şəraitində qarşısı qoyulmuş məqsədin gerçəkləşdirilməsi son dərəcə çətin idi. Bu yolda axına qarşı üzmək də tələb olunurdu, nəbz tutaraq irəliləmək də. İlham Əliyev özünün liderlik keyfiyyətləri, xalqının və dövlətinin marağ və mənafələrini hər şeydən üstün tutmaq potensialı ilə nəhəng siyasət burulğanındakı təlatümləri aradan qaldırdı.

Güclü siyasət lideri xarakterinə malik İlham Əliyevin rəhbərlik etdiyi Azərbaycan nəinki regional, eyni zamanda, global faktordur. İndi ölkəmizlə hesablaşırıqlar. Daha kimsə, heç bir qüvvə düşüncə bilməz ki, Cənubi Qafqaz coğrafiyasından Azərbaycan dövləti adlı varlığı silib-süpürmək, onu yox etmək mümkündür. 1991-ci ildə əldə etdiyimiz müstəqilliyin ən böyük bəhrəsi də elə qeyd etdiyimiz bu statusa iyələnməkdir.

Əlbəttə, hazırkı mövqeyi heç də asanlıqla qazanmamışıq. Dünyanın güc amili ilə hesablaşdığı şəraitdə həmin gücün ideyasının, mənəvi platformasının, məfkurəvi strukturunun mövcudluğu şərtdir. Bu amil gücə müqəddəslik formulu qatır. Heydər Əliyev şəxsiyyəti Qarabağ davamızı haqq və ədalət mübarizəsi kimi təqdim etdiyi

ti yetmişdi.

Nəzərə alaq ki, real siyasət məhz Heydər Əliyev şəxsiyyəti kimi liderlərin davranışlarına, bütövlükdə, cəmiyyət həyatına təsir göstərən pragmatik və rasional qərarlarına istinad edir. Hakimiyyəti xalqa güvənən, onun dəstəyini daim hiss edən layəqətli, peşəkar siyasətçi idarə edəndə dövlət daha qüdrətli olur, inanılmaz nəticələr qazanır. İstər bu amilə, istərsə də 2003-cü ildən sonra Azərbaycanda yaşanan proseslərə diqqət yetirərək, tam əminliklə deyə bilərik ki, Prezident İlham Əliyev ulu öndər Heydər Əliyevin böyük siyasət meydanındakı məğlubedilməzlik təminatıdır.

İlham Əliyev Ulu öndər obrazındakı möhkəm iradənin zamanın yeni şərtlərinə məharətlə şəkildə uyğunlaşma formuluudur. Görünür, elə buna görə də Ümummilli lider 2003-cü ilin 15 oktyabr prezident seçkiləri ərəfəsində – oktyabrın 1-də Azərbaycan vətəndaşlarına ünvanladığı müraciətində demişdi: “...Üzümü Sizə – həmvətənlərimə tutaraq, qarşıdan gələn prezident seçkilərində prezidentliyə namizəd, mənim siyasət varisim, Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin I müavini İlham Əliyev dəstəkləməyə çağırıram. O, yüksək intellektli, pragmatik düşüncəli, müasir dünya siyasətini və iqtisadiyyatını gözəl bilən, enerjili və təşəbbüsəkar bir şəxsiyyətdir. Sizi əmin edirəm ki, həm İlham Əliyev, həm də Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da xalqın ən layiqli övladlarını öz ətrafında sıx birləşdirərək Azərbaycan dövlətinin inki-

kimi, mübarizəyə müqəddəslik libası da biçmişdi. Prezident İlham Əliyev Ulu öndərin Qarabağ davasına qazandırdığı müqəddəslik görkəmindəki haqq və ədalət cizgələrini daha da dolğunlaşdırdı, müqəddəslik libasına zamanın diqqətinə uyğun prinsiplilik və qətiyyət naxışları gətirdi.

Bələliklə, 2003-cü ildən başlayaraq, Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında hər gün Qarabağ hədəfinə doğru irəlilədi. Dövlətimizin başçısı diplomatik təcürbəsi, erudit təfəkkürü sayəsində hədəfə aparan yoldakı maneələri yüksək məharətlə aradan qaldırmağı bacardı. Məhz belə sistemli yanaşmanın nəticəsi idi ki, ölkəmiz iki yüz illik erməni planını cəmi 44 gündə alt-üst etdi. Azərbaycan tarixində neçə əsrdən sonra bir ilk yaşandı – biz bəzə aid olanı özümüzə qaytarmağa müvəffəq olduq.

Prezident İlham Əliyevin simasında xalqımız qələbələrinə qoruyur və inkişaf etdirir. İlham Əliyev şəxsiyyətinin yaratdığı qalib xalq obrazı müstəqil dövlətçiliyimiz üçün əbədi təminat faktorudur. Bu təminat xalqın öz liderinə güvənməsindən nəşət alan bənzərsiz nümunədir, nəsillərə miras qalacaq misilsiz nəsətdir. Belə etimadın nəticəsidir ki, Azərbaycan dünyanın inkişaf etmiş ölkəsinə çevriləcək üzrədir. Əminlik ki, güclü siyasət lideri kimi İlham Əliyevin müdrikliyi xalqımızı bundan sonra da qələbələrdən –qələbələrə aparacaq.